

Instrucció del rector sobre l'ús i gestió dels comptes d'usuari genèrics a la Identitat Digital de la Universitat Politècnica de Catalunya

A la Identitat Digital de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) hi ha actualment donats d'alta uns 3400 comptes genèrics i aquest nombre continua augmentant cada mes. Es detecta que hi ha un increment desmesurat de sol·licituds d'alta de comptes genèrics per finalitats diferents per les quals es van crear aquesta tipologia de comptes, com ara comptes per a persones o entitats externes a la UPC, comptes per a treballadors eventuais i comptes per a l'accés compartit a aplicacions o equips.

L'ús de comptes genèrics implica un major risc per a la seguretat de la informació de la Universitat, atès que es dificulta la identificació de l'usuari concret que accedeix, així com la traçabilitat de l'activitat associada al compte. Per la qual cosa, un ús indegut pot comportar un perjudici pel que fa a la integritat, la disponibilitat i la confidencialitat de la informació, com per exemple el compartiment de les credencials dels comptes amb altres persones, l'eliminació de la informació i/o documentació del compte, entre d'altres.

En aquest sentit, per donar una protecció adequada a la informació cal reduir el nombre de comptes genèrics, classificar-los i restringir-los als casos previstos en aquesta instrucció i establir unes condicions específiques d'ús.

S'ha de tenir en compte que l'ús de comptes genèrics està justificat i recomanat en alguns casos, però en molts altres s'utilitzen per mancances en els sistemes o simplement per comoditat o conveniència dels usuaris. És important identificar les carències dels sistemes i corregir-les sempre que sigui possible, evitant l'ús de comptes genèrics quan el seu ús no estigui adequadament justificat.

Per aquest motiu, i per tal de dotar de major seguretat a tota la comunitat universitària, dicto la present INSTRUCCIÓ

Article 1: Objecte i àmbit d'aplicació

L'objecte d'aquesta instrucció és:

- Fomentar el bon ús dels comptes genèrics i limitar la seva creació d'acord amb les diferents finalitats que s'estableixen segons la tipologia de compte.
- Garantir l'accés, la confidencialitat, la integritat, la traçabilitat, la disponibilitat i la conservació de les dades, la informació i els serveis dels comptes genèrics emprats en el marc de l'activitat i/o exercici de les funcions de la Universitat.

Original signat per:

DANIEL CRESPO ARTIAGA
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE
CATALUNYA
Signat en: 22-04-2024 07:58:55
GMT+2

- c) Reduir al mínim indispensable la creació dels comptes genèrics, per tal de dotar de major seguretat i transparència la comunitat universitària.

Aquesta instrucció és d'aplicació a tots els comptes genèrics de la Universitat.

Article 2: Definició i classificació dels comptes genèrics

2.1. Els comptes d'usuari genèric (també anomenats indistintament "comptes genèrics" o "usuaris genèrics") són comptes d'usuari no nominals que es fan servir per representar un càrrec, un grup de persones, un servei, una funció, una unitat o gestionar un esdeveniment o un sistema, entre d'altres; i són pràctics per facilitar el desenvolupament de les tasques als treballadors i treballadores de la Universitat. Des del punt de vista de la seguretat dels sistemes, es considera que l'ús de comptes genèrics implica riscos de seguretat.

2.2. A la Identitat Digital de la UPC s'estableixen sis tipus de comptes genèrics amb finalitats específiques, els quals s'identifiquen en l'apartat 2.4 següent. Qualsevol compte genèric que no encaixi clarament en alguna d'aquestes categories haurà de ser avaluat individualment per determinar la seva idoneïtat com a usuari genèric i la possibilitat de proporcionar-li un altre perfil d'usuari dins de la Identitat Digital.

2.3. Tots els comptes genèrics tindran dues persones responsables:

- a) Responsable de la Identitat del compte: és la persona que justifica i formalitza la sol·licitud d'alta del compte genèric. Per defecte, el superior jeràrquic de la persona responsable de l'ús del compte o en la persona qui delegui. Aquesta figura es limita al PTGAS i/o PDI permanent de la UPC.

Funcions:

- Sol·licitar el canvi de contrasenya del compte genèric.
- Gestionar el traspàs entre els diferents responsables d'ús del compte.
- Realitzar les renovacions del compte.

Responsabilitats:

- Mantenir el cicle de vida del compte (sol·licitar l'alta, renovar i donar de baixa).
- Mantenir un registre de les delegacions d'ús del compte.
- Assegurar que no existeix cap possibilitat que la persona que s'ha donat de baixa del grup d'usuaris autoritzats pugui continuar accedint a la informació.

- b) Responsable de l'ús del compte: és la persona que habitualment utilitzarà el compte genèric i se'n responsabilitza de la gestió, l'ús i la seguretat del compte.

Funcions:

- Usar el compte ordinàriament.
- Gestionar els recursos associats al compte.

Original signat per:

DANIEL CRESPO ARTIAGA
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE
CATALUNYA
Signat en: 22-04-2024 07:58:55
GMT+2

- Gestionar la contrasenya del compte (missatge de recuperació contrasenya)
- Establir les delegacions d'usos del compte.

Responsabilitats:

- Mantenir confidencialment les credencials.
- Mantenir actualitzat el registre de delegacions.

Ambdós responsables hauran d'acceptar les condicions d'ús que s'estableixin pels comptes genèrics. En cas de canvi de responsable, es tornarà a demanar l'acceptació d'aquestes condicions.

Excepte pels casos descrits en aquesta instrucció, tot i no ser recomanable, la persona Responsable de la identitat del compte i la Responsable de l'ús poden ser la mateixa.

2.4. En els casos que hi hagi la necessitat que alguna altra persona accedeixi a la bústia de correu del compte genèric, s'utilitzarà sempre el mecanisme de delegació de bústia d'acord amb les instruccions que publiqui l'Àrea TIC a la Web de serveis TIC: <https://serveistic.upc.edu/>. En cap cas el Responsable de l'ús del compte genèric pot compartir les seves credencials d'accés perquè altres usuaris puguin accedir al compte, atès que la contrasenya del compte genèric és personal, intransferible i ha de mantenir-se en secret.

Les delegacions de bústies de correu comporten la delegació de la responsabilitat que recau en les persones en les quals es delega l'ús de la bústia. Aquestes delegacions han de quedar recollides per escrit en el mateix sistema que recull la resta de responsabilitats sobre el compte.

2.5. Els tipus de comptes genèrics que es contemplen són els següents:

- a) Òrgan unipersonal (ORG): Correspon a cada òrgan unipersonal reconegut en els Estatuts de la UPC, a més de directors i directores d'àrea, el síndic o síndica de greuges, delegats i delegades del/ de la rector/a i el o la cap del Gabinet del rector/a o qualsevol personal eventual o de lliure designació assimilat als anteriors.

L'adreça de la bústia associada al compte seguirà el format: <càrrec>@upc.edu o <càrrec>.<unitat>@upc.edu.

Les bústies corresponents a aquest tipus de compte es crearan amb una voluntat de permanència, més enllà de qui ocupa el càrrec, per garantir la continuïtat de les funcions assignades al càrrec. Es prioritzarà que la denominació del compte es faci en termes genèrics (per exemple, "direcció" en lloc de "director"/"directora"). També es podran assignar àlies de forma que el canvi de qui ocupa el càrrec no comporti canvis en la bústia.

Original signat per:

DANIEL CRESPO ARTIAGA
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE
CATALUNYA
Signat en: 22-04-2024 07:58:55
GMT+2

- b) Institucional (INS): Corresponen a les unitats de la UPC i en representen l'estructura. Les unitats admeses són: centres docents, departaments, instituts, serveis, àrees, UTG i campus, càtedres, unitats i grups de recerca i unitats del Grup UPC. Les persones responsables de la Identitat d'aquests comptes seran els directors o directores o els o les caps de les unitats o la persona en qui deleguin.

L'adreça de la bústia associada al compte seguirà el format: <unitat>@upc.edu.

- c) Suport (ST): Correspon a les bústies utilitzades per a donar suport a serveis, funcions, processos o tràmits.

L'adreça de la bústia associada al compte seguirà el format: <id>@suport.upc.edu

- d) Proves (TEST): Correspon a usuaris emprats per fer proves i poder accedir a sistemes amb perfils diferents.

L'adreça de la bústia associada al compte seguirà el format: <id>@test.upc.edu

- e) Aplicació (GENERICAP): Correspon a comptes que serveixen per intercanviar dades entre sistemes d'informació. Les bústies no les utilitza cap usuari, són de l'aplicació o el sistema.

L'adreça de la bústia associada al compte seguirà el format: <id>@app.upc.edu

- f) Temporal (TMP): Corresponen a esdeveniments o activitats anàlogues que es realitzin exclusivament en el marc del desenvolupament de les activitats pròpies de la Universitat, afitats en el temps depenent de cada esdeveniment, que necessitin accedir als serveis proporcionats per la Identitat Digital de manera temporal.

L'adreça de la bústia associada al compte seguirà el format: <id>@event.upc.edu

2.6. Pels comptes de tipus "Òrgan unipersonal (ORG)", en el cas particular dels comptes genèrics per als vicerectors i vicerectores, delegats i delegades, sotsdirectors i sotsdirectores, vicedegans i vicedeganes o càrrecs similars, pel fet que poden canviar de denominació i/o funcions, es permet la personalització del compte genèric associat al càrrec, entenent en tot moment que la informació que es gestiona únicament des del compte és associada al càrrec, no a la persona.

La transició dels comptes entre les persones successores als càrrecs l'haurà de gestionar la persona responsable de la identitat del compte, que ha de ser obligatòriament diferent de la persona responsable de l'ús del compte. Malgrat que les característiques de cada transició poden ser diferents, la persona responsable de la identitat del compte haurà de garantir als càrrecs entrants l'accés a les dades històriques que estiguin relacionades amb les seves funcions. Si aquestes funcions impliquen l'accés a dades històriques de més d'un compte, aquest accés s'haurà de fer per compartició de dades i delegació de bústies.

Original signat per:

DANIEL CRESPO ARTIAGA
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE
CATALUNYA
Signat en: 22-04-2024 07:58:55
GMT+2

D'igual manera, l'accés a les dades per part dels càrrecs sortints s'haurà de mantenir el temps mínim imprescindible per assegurar una correcta transició entre els càrrecs i que en cap cas podrà superar el temps de carència establert per defecte pels comptes genèrics de tipus "Òrgan Unipersonal (ORG)".

En qualsevol cas, el cessament del càrrec no pot comportar cap sostracció o eliminació d'informació i/o documentació que es disposi en el compte genèric i que hagi produït per raó del seu càrrec i en el marc de les seves funcions durant el període que l'ha exercit. A aquests efectes, els càrrecs sortints no podran endur-se'n còpia de la informació i de la documentació un cop hagi finalitzat el seu mandat i han de continuar preservant la confidencialitat d'aquests.

2.7. Les persones que ostentin el càrrec que representa el compte genèric pels Òrgans Unipersonals (ORG) han d'utilitzar preferentment aquest tipus d'adreces abans que les nominals per realitzar les funcions encomanades a càrrec seu.

2.8. Els comptes genèrics per aplicacions (GENERICAP) no s'haurien de compartir entre aplicacions. Cada aplicació hauria de fer servir un (o més, si cal) comptes genèrics, dels quals, l'aplicació per la qual es demana el compte genèric en fa un ús exclusiu.

2.9. Les sigles o abreviatures emprades en els noms dels comptes genèrics Institucionals (INS) per indicar la pertinença a les unitats, grups de recerca, departaments, centres, etc. han de ser les oficials segons publica el Gabinet de Planificació, Avaluació i Qualitat (GPAQ) o segons apareixen al portal FUTUR.

Article 3: Gestió dels comptes genèrics

3.1. La sol·licitud de creació dels comptes genèrics es limita als membres que formen part de la comunitat UPC.

3.2. El procés per a la creació de comptes genèrics s'iniciarà amb la sol·licitud d'alta que inclou la següent informació:

- La justificació de la necessitat d'un compte genèric i la descripció de l'ús que se'n farà.
- La indicació del tipus de compte que se sol·licita.
- Identificació de la persona responsable de la sol·licitud del compte (Responsable de la identitat) i la persona responsable usuària del compte (Responsable de l'ús del compte).
- Unitat d'adscripció del compte genèric.
- Depenent del tipus de compte, en cas que sigui configurable, la petició dels serveis que necessiti el compte.

La sol·licitud d'alta d'usuari genèric es farà exclusivament a través d'un tiquet preinformat al servei d'atenció a l'usuari ATIC a través del seu portal (<https://atic.upc.edu>). El Responsable

Original signat per:

DANIEL CRESPO ARTIAGA
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE
CATALUNYA
Signat en: 22-04-2024 07:58:55
GMT+2

de la Identitat haurà de sol·licitar l'alta del compte mitjançant aquest tiquet preinformat, en el que acceptarà les condicions d'ús dels comptes genèrics incloses en la sol·licitud. Un cop acceptada la seva sol·licitud, en cas que es concedeixi l'alta del compte, es remetran les condicions d'ús a la persona Responsable de l'ús del compte per a la seva acceptació. Quan el tiquet tingui les acceptacions de les condicions d'ús per part de les dues persones responsables, l'ATIC processarà el tiquet i l'alta es farà efectiva, tret que hi hagi alguna limitació per a la seva creació.

3.3. La concessió o denegació dels comptes genèrics i els serveis associats correspon a la unitat responsable de la gestió de la Identitat Digital de la UPC, que actualment és el Servei de Desenvolupament Organitzatiu (SDO).

3.4. Queden automàticament exclosos els comptes genèrics per a promoure causes polítiques, religioses i/o de qualsevol altra índole no relacionada amb l'activitat que es desenvolupa dins la UPC. Per la qual cosa, la Universitat es reserva el dret de no autoritzar comptes genèrics que contradiguin els principis de la UPC i/o a l'ordenament jurídic.

3.5. Els comptes genèrics s'assignaran de forma personal i individualitzada i les persones responsables (Responsable de la identitat i Responsable de l'ús del compte) vetllaran per la confidencialitat de les credencials. En el cas que per la necessitat de l'ús del compte genèric s'hagi d'atorgar l'accés a altres membres de la UPC, es farà mitjançant el procediment establert de delegació de bústies o compartició de recursos, tal com s'indica en la pàgina web dels Serveis TIC de la UPC.

3.6. Les persones responsables de l'ús del compte hauran de vetllar per la seguretat del compte. Cal que comuniquin a l'ATIC al més aviat possible qualsevol incidència o comportament anòmal del compte, especialment quan les credencials s'hagin pogut veure compromeses. En el cas que es produeixi una violació de seguretat i es vegin afectades dades personals, les persones responsables ho hauran de notificar també al delegat o delegada de protecció de dades sense dilació indeguda en un termini màxim de 36 hores a la bústia proteccio.dades@upc.edu.

3.7. Dins la Identitat Digital es mantindrà un registre actualitzat de tots els comptes genèrics concedits, incloent-hi la seva justificació i finalitat, la persona responsable de la identitat i la persona responsable de l'ús del compte, així com les delegacions que s'hagin realitzat, les dates d'alta i baixa i les carències corresponents.

3.8. A partir del moment de la baixa, els comptes genèrics tindran un període de carència específic que dependrà del tipus de compte i del motiu de la baixa. La durada d'aquest període es podrà consultar, igual que per la resta de comptes de la Identitat Digital de la UPC, a la pàgina web dels serveis de l'Àrea TIC (<https://serveistic.upc.edu/>). S'informarà els responsables de la identitat i de l'ús del compte de la data definitiva de baixa dels serveis.

3.9. El rector o la rectora o el gerent o la gerenta, o les persones en qui deleguin, poden ordenar la baixa immediata, amb carència o sense, d'un compte genèric.

Original signat per:

DANIEL CRESPO ARTIAGA
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE
CATALUNYA
Signat en: 22-04-2024 07:58:55
GMT+2

Article 4. Ús i contingut dels comptes genèrics

4.1. Els comptes genèrics, els quals no es pugui vincular a una persona identificada o identificable, no tindran la consideració de dada de caràcter personal. Per la qual cosa, l'expectativa de privacitat de les comunicacions desapareix, donat que el compte genèric pot ser atès per usuaris autoritzats diferents.

4.2. L'ús del compte genèric es limita al tipus de compte sol·licitat i designat. Tant el compte genèric com els recursos associats són exclusivament per a l'ús pel qual se sol·licita dins l'àmbit d'actuació de la Universitat, sense poder ser destinats a cap altre ús personal, comercial o privat.

4.3. Els usuaris autoritzats que facin ús del compte genèric s'hauran d'identificar en el peu de signatura de tots els missatges dels correus electrònics que enviïn perquè el destinatari del missatge, així com la resta d'usuaris, tinguin coneixement del seu emissor.

4.4. Pel que respecta a l'ús del doble factor d'autenticació, l'accés als serveis que es proporcionin als comptes genèrics es durà a terme en les mateixes condicions que pels comptes nominals, essent obligatori el seu ús per als serveis que així ho requereixin.

4.5. En zones únicament protegides per un compte d'usuari i contrasenya de caràcter genèric no pot existir en cap moment dades de caràcter personal sense encriptar. I, en cap cas es poden utilitzar els recursos dels comptes genèrics per emmagatzemar dades de caràcter personal i privat, que poguessin ser vulnerats per la compartició d'aquests.

4.6. Tots els usuaris amb accés autoritzat al compte genèric han de guardar la màxima reserva i no divulgar ni fer servir, directament o mitjançant terceres persones, les dades, documents, metodologies, aplicacions i la resta d'informació a la qual tinguin accés per un ús diferent pel qual es va crear el compte. Aquest deure de confidencialitat es manté encara que l'usuari hagi estat donat de baixa del compte.

4.7. En el cas que es facin servir sistemes d'automatització robòtica de processos (en anglès, "*Robotic process automation*" -RPA-) amb comptes genèrics, aquests empraran el tipus GENERICAP i el Responsable de la Identitat del compte es farà responsable d'aplicar les mesures de seguretat establertes per la direcció TIC de la UPC.

4.8. Addicionalment, si els comptes genèrics han de gestionar dades personals, el Responsable de la Identitat del compte durà a terme una gestió del risc i valorarà la necessitat de realitzar una avaluació d'impacte en matèria de protecció de dades amb l'assessorament del delegat o la delegada de protecció de dades de la Universitat.

Original signat per:

DANIEL CRESPO ARTIAGA
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE
CATALUNYA
Signat en: 22-04-2024 07:58:55
GMT+2

Article 5. Renovacions del compte

Per cada tipus de compte genèric, es definirà una caducitat en la vigència del compte i tots els comptes hauran de ser renovats periòdicament. No es podran realitzar renovacions per defecte.

Per cada unitat, es mantindrà a la Identitat Digital de la UPC un registre de les persones autoritzades a renovar la vigència dels comptes genèrics adscrits a la unitat. Les persones incloses en aquest registre són autoritzades pel o la cap de la unitat d'adscripció del compte genèric. Aquestes persones autoritzades executaran les renovacions dels comptes de forma coordinada amb els responsables de la identitat i el responsable de l'ús de cadascun dels comptes.

En els casos que es detecti que no hi ha hagut ús del compte durant un període determinat depenent de cada tipus de compte, es procedirà automàticament a la baixa del compte. En aquests casos, es notificarà aquesta situació al Responsable de la Identitat del compte perquè pugui reactivar-lo dins el termini de carència establert. En aquests casos, el Responsable de la Identitat del compte haurà de justificar el motiu de la renovació en els casos de manca d'ús del compte.

Article 6: Restriccions i alternatives

6.1. Els comptes genèrics només es podran fer servir per a les finalitats especificades en l'article 2.

6.2. Queda prohibit l'ús de comptes genèrics en situacions no previstes en aquesta instrucció. Si, en qualsevol moment, es detecta un ús indegut del compte genèric o que aquest no compleix els requisits esmentats, es procedirà a donar de baixa el compte.

6.3. S'inhabilitarà l'accés al compte genèric quan:

- el Responsable de l'ús del compte, o les persones a les quals se'ls hagi delegat l'ús, finalitzin la seva vinculació amb la Universitat.
- cessi la funció per la qual es requeria el compte
- el Responsable de la Identitat del compte ho indiqui.

Les credencials seran inhabilitades quan consti o hi hagi sospita de la seva pèrdua, compromís o revelació a tercers no autoritzats.

6.4. Es fomentarà l'ús d'alternatives segures als comptes genèrics, com ara l'ús d'àlies de correu electrònic, llistes de distribució, mecanismes de delegació de bústies o la creació d'usuaris genèrics locals als sistemes que els requereixin, segons quin sigui l'adequat per al cas d'ús.

Original signat per:

DANIEL CRESPO ARTIAGA
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE
CATALUNYA
Signat en: 22-04-2024 07:58:55
GMT+2

Article 7: Vigència i aplicació

7.1. Aquesta instrucció entra en vigor a partir de la data de la seva signatura.

7.2. Aquesta instrucció es fa extensiva, en la mesura que sigui d'aplicació, a les rèpliques de sistemes d'autenticació que tinguin les diferents unitats de la UPC, que no haurien de contenir comptes genèrics.

7.3. Aquesta instrucció s'aplica als comptes genèrics ja existents. Amb la seva entrada en vigor s'inicia un procés de revisió per ajustar-los als tipus i finalitats establerts en aquesta instrucció, identificant i actualitzant les persones responsables tant de la identitat com de l'ús del compte i es procedeix a eliminar els comptes que no s'estiguin utilitzant.

7.4. Transitòriament, durant un període màxim de sis mesos a partir de l'entrada en vigència de la instrucció, es podrà mantenir el tipus GENÈRIC per a comptes genèrics en ús actiu que no encaixin en cap de les categories descrites a l'Article 2. Durant aquest període de transició s'adaptaran els sistemes i procediments informàtics afectats pels canvis introduïts en aquesta instrucció.

7.5. L'incompliment d'aquesta instrucció, així com les condicions d'ús associades al compte genèric, podrà comportar la revocació dels comptes genèrics concedits, segons les circumstàncies, a criteri de la unitat responsable de la gestió de la Identitat Digital de la UPC, i l'aplicació de les mesures disciplinàries que es considerin oportunes.

Barcelona, a data de la signatura electrònica

Prof. Daniel Crespo Artiaga
Rector

Original signat per:

DANIEL CRESPO ARTIAGA
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE
CATALUNYA
Signat en: 22-04-2024 07:58:55
GMT+2

